

Luku 11 Ohjaussuunnitelma

Oppilaanohjauksen tavoitteena Kauniaisissa on tukea oppilaan oppimista, kasvua ja kehitystä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjaus kehittää oppilaan oppimis- ja opiskelutaitoja sekä tukee oppilaan koulutyötä, oppimista ja erilaisten valintojen tekemistä. Se yhdistää omalta osaltaan koulua ja oppilaita yhteiskuntaan ja työelämään. Ohjaukseen osallistuu koko koulun henkilökunta ja sitä toteuttavat kaikki koulun opettajat, luokanopettajat/-ohjaajat, terveydenhoitaja, koulupsykologi, kuraattori ja oppilaanohjaaja. Siirtymävaiheet 2. ja 3. vuosiluokkien, sekä 6. ja 7. vuosiluokkien väleissä ovat erityisen tärkeitä oppilaan yksilökohtaisen ohjaamisen kannalta.

Oppilaalla on perusopetuslain mukaan oikeus saada koulun työpäivinä opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta. Tässä ohjaussuunnitelmassa kuvataan Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Perusopetuksen alussa jokaisen oppilaan edistymisen huolellinen seuranta on erityisen tärkeää huolehdittaessa siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen. Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa otetaan huomioon esiopetuksen ja sitä edeltäneen varhaiskasvatuksen antamat valmiudet. Koti ja koulu yhteistyössä tukevat koulun aloitusta ja koululaiseksi kasvamista.

Lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstö tekevät suunnitelmallista yhteistyötä. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet otetaan huomioon. Lasta kannustetaan olemaan ylpeä esiopetuksen aikana opituista taidoista. Häntä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa lasten ja aikuisten kanssa.

Vuosiluokkakokonaisuus 1-2

Alakoulun ensimmäisillä luokilla oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja. Oppilaanohjaus liittyy opiskelutaitojen opetteluun ensimmäiseltä luokalta alkaen. Luokanopettaja tukee oppilaan kehitystä yhdessä kodin kanssa ja auttaa oppilasta tunnistamaan sekä taitojaan että kehityskohteitaan. *Evästykset* eli arviointikeskustelut oppilaiden kanssa rytmittävät tavoitteiden asettamista ja arviointia. Kolmikantakeskustelut huoltajan, oppilaan ja opettajan välillä antavat mahdollisuuden keskustella oppilaan osaamisesta ja taidoista.

Luokanopettajan ohjauksessa oppilas kehittää taitojaan monipuolisesti. Koti ja koulu tukevat oppilaan tavoitteellista työskentelyä.

Monipuoliset työskentelytavat vahvistavat oppilaan koulunkäyntitaitoja. Näitä ovat tehtävistä ja tavaroista huolehtiminen, omien ja yhteisten tavoitteiden asettaminen, tavoitteellinen työskentely ja sen arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen. Luokanopettajan

tehtävänä on auttaa oppilasta tavoitteiden asettamisessa ja saavuttamisessa sekä näiden arvioinnissa.

Oppilas oppii työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Hän harjoittelee ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa. Oppilasta kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä hän on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi. Häntä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen. Oppilasta tutustuu eri ammatteihin ja oppii ymmärtämään työn merkityksen perheen arjen ja toimeentulon kannalta. Yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden, kuten paikallisten yrittäjien, kanssa rikastaa työskentelyä.

Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Vuosiluokkien 2 ja 3 välisessä siirtymävaiheessa varmistetaan, että oppilas hallitsee opiskelun edellyttämät perustaidot. Oppilaan itseluottamusta koululaisena vahvistetaan. Oppilasta ohjataan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen vahvistaminen sekä vastuullisuuteen oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Koulu antaa oppilaalle ja huoltajille tietoa kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä sekä alkavista uusista oppiaineista ja valinnaisaineista. Opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä pohditaan yhdessä.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

Vuosiluokkakokonaisuus 3-6

Vuosiluokilla 3-6 oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. He tukevat oppilaan kehitystä itsenäiseksi, omaa oppimistaan tietoisesti rakentavaksi yksilöksi. Oppilas harjoittelee toimimista itsenäisesti erilaisissa tilanteissa.

Vuosiluokilla 1-2 pohjustettuja oppilaanohjaukseen liittyviä taitoja syvennetään myös oman ryhmän ja tuttujen oppimisympäristöjen ulkopuolella. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhteistyö ja sen tavoitteet tarkennetaan lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa.

Luokanopettajan ohjauksessa oppilas kehittää taitojaan monipuolisesti. Koti ja koulu tukevat oppilaan tavoitteellista työskentelyä. Oppilas oppii valitsemaan itselleen sopivia työskentelytapoja.

Monipuoliset työskentelytavat vahvistavat oppimisen taitoja. Näitä ovat muun muassa koulutyöstä huolehtiminen, omien ja yhteisten tavoitteiden asettaminen, tavoitteellinen työskentely ja sen arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen.

Aktiivisen kansalaisuuden periaatteita käydään läpi osana oppilaanohjausta ja oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia tutustua työelämään, yrittäjyyteen ja erilaisiin ammatteihin. Koulutyöhön sisältyy toimintaa, jossa oppilas saa kokemuksia työstä, eri ammanteista ja toisten hyväksi toimimisesta. Tällaista voi olla esimerkiksi koulun sisäinen työharjoittelu, yhteistyöhankkeet lähellä toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa, kummitoiminta ja tukioppilaana toimiminen. Oppilasta kannustetaan aloitteellisuuteen ja yritteliäisyyteen. Hän oppii ymmärtämään työn ja yrittäjyyden merkityksen elämässä ja yhteiskunnassa.

Vuosiluokkien 6 ja 7 välinen siirtymävaihe

Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä. Kodin ja koulun välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu. Oppilasta rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen. Oppilasta arvostetaan ja hänen osallisuuttaan omista asioista päättämiseen tuetaan.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen seitsemännelle luokalle siirtymistä.

Vuosiluokkakokonaisuus 7-9

Vuosiluokilla 7-9 oppilaanohjaus on myös oppiaine ja päävastuu ohjauksesta ja sen kehittamisestä on oppilaanohjaajalla. Oppilaanohjauksen pääasiallisia tavoitteita ovat:

- 7. luokkalaisten perehdyttäminen uusiin opiskeluympäristöihin ja toimintatapoihin
- opiskelutekniikoiden ja oppimaan oppimisen kehittyminen
- henkilökohtaisten vahvuuksien löytäminen
- henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen ja arvioiminen
- oppilaan työelämätietojen ja -taitojen kehittyminen
- jatko-opintoihin ja ammattialoihin tutustuminen ja valintojen tekeminen omiin vahvuuksiin, mielenkiinnon kohteisiin ja arvoihin perustuen.

Oppilaanohjaus koostuu oppilaanohjauksen oppitunneista eli luokkamuotoisesta ohjauksesta, henkilökohtaisesta ohjauksesta ja pienryhmäohjauksesta. Vuosiluokilla 7-9 järjestetään yhteensä vähintään kaksi viikkoa työelämään tutustumista eli TET-harjoittelua, jonka tarkoituksena on kehittää oppilaan työelämään ja työnhakuun liittyviä tietoja, taitoja ja valmiuksia. Tämän lisäksi tutustutaan eri koulutusaloihin ja oppilaitoksiin sekä ammatteihin vierailukäyntien ja asiantuntijavierailujen avulla.

Jokaiselle oppilaalle annetaan henkilökohtaista ohjausta, jota toteuttavat oppilaanohjaaja, luokanohjaaja ja muut opettajat. Oppilaanohjaajan lisäksi luokanohjaajilla on merkittävä rooli oppilaan ohjauksessa. Vuosiluokalla 7 henkilökohtaisesta ohjauksesta vastaa pääosin luokanohjaaja ja vuosiluokilla 8 ja 9 oppilaanohjaaja. Oppilashuolto tukee toiminnallaan oppilaanohjausta .

Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa merkittävimmät yhteistyötahot ovat pääkaupunkiseudun

toisen asteen oppilaitokset, erityisesti Kauniaisten lukio ja Omnian ammattioppilaitos, nuorisotoimi, etsivä nuorisotyö ja lähialueiden yritykset ja elinkeinoelämä.

Hyvän ohjauksen kannalta kodin ja koulun välinen yhteistyö on tärkeää. Koulusta tiedotetaan säännöllisesti koulunkäyntiin sekä oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä asioista. Huoltajille järjestetään vanhempainiltoja ja muita tilaisuuksia, joissa tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista ja joissa huoltajilla on mahdollista keskustella oppilaanohjaajan ja opettajien kanssa. Luokanohjaaja on merkittävässä roolissa kodin ja koulun ohjausyhteistyössä. Huoltajille tarjotaan lukuvuosittain mahdollisuus osallistua luokanohjaajan, oppilaan ja huoltajan välillä käytävään kolmikantakeskusteluun. Tarvittaessa huoltajille järjestetään tilaisuuksia keskustella nuoren opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä yhdessä opettajan, oppilaanohjaajan ja nuorensa kanssa. Oppilaan tehdessä toisen asteen koulutusvalintaa, on huoltajaa kuultava yhteishaun yhteydessä. Huoltajia kannustetaan tukemaan oppilasta opiskelussa sekä opiskeluihin ja jatko-opintoihin liittyvien valintojen tekemisessä.